

Spis treści

Wykaz skrótów	13
Przedmowa	15
Wprowadzenie	17
Zbiór zasad etyki zawodowej sędziów	19
Rozdział I. Zagadnienia ogólne	21
1. Prawo do sądu	21
2. Prawo do rzetelnego procesu a zasada prawdy materialnej w kontradiktoryjnym postępowaniu	25
3. Prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki	33
4. Prawo do informacji i pouczeń co do czynności procesowych	42
Rozdział II. Przedmiot procesu cywilnego. Droga sądowa	47
1. Przedmiot procesu cywilnego	47
2. Dopuszczalność i niedopuszczalność drogi sądowej	48
A. Dopuszczalność drogi sądowej	48
B. Niedopuszczalność drogi sądowej	51
Rozdział III. Rodzaje postępowania cywilnego. Właściwość trybu postępowania rozpoznawczego	53
1. Rodzaje postępowania cywilnego	53
2. Właściwość trybu postępowania rozpoznawczego	56
A. Rozpoznanie sprawy według przepisów o postępowaniu zwykłym i odrębnym	56
B. Czynności przewodniczącego związane z oceną charakteru sprawy cywilnej oraz trybu postępowania	57
C. Czynności sądu związane z oceną charakteru sprawy cywilnej oraz trybu postępowania	58
D. Sprawa przeciwko syndykowi masy upadłości	61

Rozdział IV. Wpływ postępowania i wyroku karnego na postępowanie i orzeczenie cywilne	63
1. Moc wiążąca prawomocnych skazujących wyroków karnych	63
A. Uwagi wstępne	63
B. Zakończenie postępowania karnego przed wszczęciem postępowania cywilnego	64
C. Prowadzenie postępowania karnego równoległe z postępowaniem cywilnym	68
D. Wszczęcie postępowania karnego po zakończeniu postępowania cywilnego	70
2. Okoliczności wyłączające prejudycjalność prawomocnych skazujących wyroków karnych	70
Rozdział V. Właściwość sądu	71
1. Uwagi ogólne o właściwości sądu	71
2. Właściwość rzeczowa	74
3. Właściwość miejscowa	81
Rozdział VI. Skład sądu. Wyłączenie sędziego	85
1. Skład sądu	85
2. Wyłączenie sędziego	87
A. Uwagi wstępne	87
B. Czynności sędziego	89
C. Czynności sądu	90
Rozdział VII. Strony	93
1. Zdolność sądowa	93
A. Podmioty	93
B. Czynności sądu w razie stwierdzenia braku zdolności sądowej	97
2. Zdolność procesowa	100
A. Uwagi wstępne	100
B. Brak zdolności procesowej osób fizycznych	102
C. Zdolność procesowa podmiotów niebędących osobami fizycznymi. Podmiot nieistniejący	103
3. Dokonywanie czynności procesowych przez osoby prawne i inne organizacje	104
4. Sytuacja prawna Skarbu Państwa w postępowaniu sądowym	105
A. Uwagi ogólne	105
B. Materialnoprawna konstrukcja reprezentacji Skarbu Państwa	106
C. Procesowa konstrukcja reprezentacji Skarbu Państwa	111
D. Reprezentacja Skarbu Państwa przez kilka jednostek organizacyjnych	113
E. Oznaczenie Skarbu Państwa jako strony w postępowaniu sądowym	114
F. Zastępstwo procesowe Skarbu Państwa wykonywane przez Prokuratorię Generalną	116
5. Legitymacja procesowa	125
6. Współuczestnictwo w sporze	126
A. Współuczestnictwo formalne i materialne	126
B. Współuczestnictwo konieczne	131
C. Współuczestnictwo jednolite	133
D. Współuczestnictwo procesowe w osobowych spółkach handlowych	133

7. Interwencja główna i uboczna, przepozwanie	135
A. Interwencja główna	135
B. Interwencja uboczna	136
C. Przepozwanie	141
D. Zawiadomienie gminy w sprawie o opróżnienie lokalu	142
Rozdział VIII. Podmiotowe przekształcenia w procesie	144
1. Zmiana strony a sprostowanie oznaczenia strony	144
A. Uwagi wstępne	144
B. Całkowity brak legitymacji procesowej biernej oraz dopozwanie	147
C. Całkowity brak legitymacji procesowej czynnej	149
D. Częściowy brak legitymacji procesowej czynnej i biernej	150
E. Czynności sądu związane z żądaniem wezwania osób trzecich do sprawy ..	152
2. Usuwanie błędów popełnionych przy przekształceniach podmiotowych	153
3. Skutki prawne przekształceń podmiotowych	155
Rozdział IX. Pełnomocnicy procesowi	157
1. Zdolność postulacyjna, rodzaje i zakres pełnomocnictwa	157
2. Forma pełnomocnictwa, podpis na pełnomocnictwie	161
3. Pełnomocnictwo radcy prawnego	163
4. Prośtowanie, odwoływanie oraz zatwierdzanie oświadczeń i czynności pełnomocnika	163
5. Ustanowienie przez sąd adwokata lub radcy prawnego dla strony	165
6. Wygaśnięcie i wypowiedzenie pełnomocnictwa	167
Rozdział X. Koszty postępowania	169
1. Uwagi wstępne	169
2. Pojęcie kosztów procesu i kosztów sądowych	170
3. Zasady uiszczania kosztów sądowych	173
A. Zasady ogólne	173
B. Zasady uiszczania opłat sądowych przez profesjonalnych pełnomocników oraz przedsiębiorców w sprawach gospodarczych	175
4. Zwolnienie od kosztów sądowych	177
5. Rozliczanie kosztów tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa	184
6. Zasady zwrotu kosztów postępowania	186
A. Uwagi wstępne	186
B. Zwrot kosztów w procesie	187
C. Zwrot kosztów w postępowaniu nieprocesowym	192
7. Czynności referendarza sądowego w zakresie orzekania o kosztach	194
Rozdział XI. Czynności procesowe	197
1. Pisma procesowe	197
2. Usuwanie braków formalnych pism procesowych	199
Rozdział XII. Doręczenia i terminy	206
1. Doręczenia	206
A. Zasada oficjalności doręczeń	206
B. Doręczenie właściwe	207
C. Doręczenie zastępcze	209

D. Doręczenie awizowane	210
E. Doręczenie elektroniczne	210
F. Doręczenie w razie odmowy przyjęcia korespondencji oraz w razie zaniedbania obowiązku zawiadomienia o zmianie miejsca zamieszkania ...	211
G. Domniemanie doręczenia	211
H. Doręczenie na adres podany w rejestrze sądowym (KRS), rejestrze albo ewidencji na podstawie odrębnych przepisów oraz na adres oznaczonej skrytki pocztowej	213
I. Doręczanie osobom mającym pełnomocnika procesowego lub osobę upoważnioną do odbioru pism	214
J. Ocena sądu w zakresie skuteczności doręczenia pism sądowych	215
K. Doręczenie kuratorowi	217
2. Terminy	219
A. Pojęcie i rodzaje terminów	219
B. Rozpoczęcie biegu terminu oraz zasady obliczania terminów	221
C. Uchybienie terminowi	224
D. Przywrócenie terminu	226
E. Brak winy w uchybieniu terminowi jako przesłanka zasadności wniosku o przywrócenie terminu	229
F. Zaskarżalność zarządzenia i postanowienia wydanego w przedmiocie wniosku o przywrócenie terminu	231
Rozdział XIII. Zawieszenie i umorzenie postępowania	234
1. Uwagi wstępne	234
2. Zawieszenie postępowania	236
A. Zawieszenie postępowania z mocy prawa	236
B. Obligatoryjne zawieszenie postępowania z urzędu	236
C. Śmierć pełnomocnika	242
D. Obligatoryjne zawieszenie postępowania na wniosek	243
E. Fakultatywne zawieszenie postępowania z urzędu	244
F. Fakultatywne zawieszenie postępowania na wniosek	250
G. Skutki zawieszenia postępowania	251
H. Podjęcie zawieszonego postępowania	252
3. Umorzenie postępowania	254
A. Umorzenie postępowania uprzednio zawieszonego	254
B. Umorzenie postępowania z mocy prawa oraz postanowienia sądu	256
Rozdział XIV. Mediacja. Postępowanie pojednawcze. Ugoda sądowa	259
1. Mediacja	259
2. Postępowanie pojednawcze	263
3. Ugoda sądowa	265
A. Rola sędziego (sądu) w dążeniu do zawarcia ugody sądowej	265
B. Istota ugody sądowej	267
C. Skutki prawne zawarcia ugody sądowej i możliwość uchylenia się od nich	270
Rozdział XV. Pozew. Powództwo	275
1. Relacje między pozewem i powództwem. Rodzaje powództw. Składniki pozwu ..	275
A. Uwagi wstępne	275

B. Określenie żądania w pozwie o zasądzenie świadczenia	276
C. Określenie żądania w pozwie o ustalenie istnienia albo nieistnienia stosunku prawnego lub prawa	278
D. Określenie żądania w pozwie o ukształtowanie stosunku prawnego lub prawa	283
E. Przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie oraz właściwość sądu	284
F. Fakultatywne składniki pozwu	285
2. Dekretacja pozwu	286
3. Skutki doręczenia pozwu	287
4. Skutki wytoczenia powództwa. Częściowe dochodzenie świadczenia	289
5. Odrzucenie pozwu	291
A. Uwagi wstępne	291
B. Stan sprawy w toku	291
C. Powaga rzeczy osądzonej	292
D. Postanowienie o odrzuceniu pozwu	295
E. Zakaz odrzucenia pozwu	296
6. Cofnięcie pozwu i zrzeczenie się roszczenia	296
7. Kumulacja roszczeń. Zmiana powództwa	300
A. Kumulacja roszczeń	300
B. Zmiana powództwa	302
8. Zarzuty pozwanego	307
9. Uznanie powództwa	310
10. Powództwo wzajemne	312
Rozdział XVI. Posiedzenia sądowe. Rozprawa	317
1. Posiedzenia sądowe	317
2. Rozprawa	319
A. Przygotowanie rozprawy, odpowiedź na pozew	319
B. Przebieg posiedzenia, jego otwarcie, wywołanie sprawy	325
C. Etapy rozprawy	339
D. Odroczenie rozprawy	333
E. Protokół rozprawy	336
F. Postanowienie zarządzające oddzielną rozprawę oraz postanowienie zarządzające połączenie kilku spraw	341
G. Otwarcie zamkniętej rozprawy na nowo	343
Rozdział XVII. Postępowanie dowodowe	346
1. Przedmiot dowodu	346
2. Dowód <i>prima facie</i>	349
3. Ciężar udowodnienia. Dopuszczenie przez sąd dowodu niewskazanego przez stronę	350
4. Wniosek dowodowy. Postanowienie dowodowe	353
5. Odmowa dopuszczenia dowodu	357
6. Zabezpieczenie dowodów i środki dowodowe	360
A. Zabezpieczenie dowodów	360
B. Środki dowodowe	360
7. Ocena dowodów	383

8. Postępowanie dowodowe przed sądem drugiej instancji	386
9. Pomoc sądowa	389
Rozdział XVIII. Wyroki i postanowienia	392
1. Uwagi wstępne	392
2. Wyroki	393
A. Wydanie wyroku	393
B. Podstawowe zasady wyrokowania	399
C. Wyrok częściowy i wstępny	409
D. Wyrok zaoczny	412
E. Natychmiastowa wykonalność wyroków	421
F. Sprostowanie, uzupełnienie i wykładnia wyroku	424
G. Komparycja wyroku oraz wybrane wzory tenorów wyroków	432
H. Pisemne uzasadnienie orzeczeń sądowych	444
3. Postanowienia	456
A. Uwagi wstępne	456
B. Postanowienia kończące i niekończące postępowania w sprawie	456
C. Postanowienia zaskarżalne zażaleniem i niezaskarżalne	459
D. Postanowienia wydawane na posiedzeniu jawnym oraz niejawnym	462
Rozdział XIX. Środki zaskarżenia	464
1. Uwagi wstępne	464
2. Apelacja	466
A. Apelacja oraz postępowanie apelacyjne	466
B. Granice apelacji i podstawy rozstrzygnięcia	473
C. Nowe fakty i dowody w postępowaniu apelacyjnym	477
D. Zakres zaskarżenia oraz zakaz <i>reformationis in peius</i>	479
E. Niedopuszczalność zmiany żądania w postępowaniu apelacyjnym	483
F. Orzeczenia sądu drugiej instancji	484
G. Nieważność postępowania	486
3. Skarga kasacyjna	488
A. Istota postępowania kasacyjnego. Dopuszczalność skargi kasacyjnej	488
B. Wymagania formalne i dotyczące treści skargi kasacyjnej	492
4. Zażalenie	502
A. Zażalenie jako środek odwoławczy	502
B. Zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji	505
5. Skarga o wznowienie postępowania	507
6. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia	511
7. Skarga na orzeczenie referendarza sądowego	523
Rozdział XX. Postępowania odrębne	534
1. Uwagi wstępne	534
2. Postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	535
A. Pojęcie sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	535
B. Najistotniejsze odrębności postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych	537
3. Postępowanie w sprawach gospodarczych	544
A. Pojęcie sprawy gospodarczej	544

B. Najistotniejsze odrębności wynikające z przepisów ogólnych o postępowaniu w sprawach gospodarczych	549
4. Postępowanie nakazowe	557
A. Charakter postępowania, właściwość sądu, pozew nakazowy	557
B. Nakaz zapłaty	559
C. Nakaz zapłaty jako tytuł zabezpieczenia	561
D. Nakaz zapłaty jako tytuł egzekucyjny	562
E. Zarzuty od nakazu zapłaty	562
F. Postępowanie po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty	564
5. Postępowanie upominawcze	567
A. Charakter postępowania. Przesłanki wydania nakazu zapłaty	567
B. Sprzeciw od nakazu zapłaty	570
6. Postępowanie uproszczone	572
A. Właściwość sądu. Rodzaje spraw	572
B. Wzajemne relacje postępowania uproszczonego i innych postępowań odrębnych	573
C. Najistotniejsze odrębności postępowania uproszczonego	575
7. Postępowanie w sprawach o naruszenie posiadania	579
8. Europejskie postępowanie w sprawach transgranicznych	582
A. Uwagi ogólne	582
B. Europejskie postępowanie nakazowe	583
C. Europejskie postępowanie w sprawie drobnych roszczeń	607
9. Elektroniczne postępowanie upominawcze	626
Rozdział XXI. Sąd polubowny	632
1. Uwagi wstępne	632
2. Zapis na sąd polubowny	634
3. Kompetencje sądu państwowego	635
4. Skarga o uchylenie wyroku sądu polubownego	636
5. Uznanie i stwierdzenie wykonalności wyroku sądu polubownego lub ugody przed nim zawartej	638
Rozdział XXII. Czynności sądu w postępowaniu klauzulowym i egzekucyjnym (wybrane zagadnienia)	640
1. Nadzór sądowy (judykacyjny) nad czynnościami komornika	640
2. Skarga na czynności komornika	643
3. Zażalenie w postępowaniu egzekucyjnym	648
4. Postępowanie klauzulowe	651
A. Nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu	651
B. Egzekucja z określonych przedmiotów majątku wspólnego małżonków mimo braku klauzuli przeciwko małżonkowi dłużnika	657
C. Postępowanie klauzulowe przeciwko małżonkowi dłużnika	658
D. Klauzula wykonalności w wypadku przejścia uprawnienia lub obowiązku po powstaniu tytułu egzekucyjnego	662
E. Klauzula wykonalności przeciwko nabywcy przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego	666
5. Powództwa przeciwegzekucyjne	671
A. Uwagi wstępne. Właściwość sądu	671
B. Powództwo opozycyjne	674

Spis treści

C. Powództwo ekscydencyjne	684
D. Powództwo ekscydencyjne w razie egzekucji administracyjnej	687
6. Wyjawienie majątku	688
7. Czynności sądu w egzekucji z nieruchomości	694
8. Egzekucja wykonania czynności, którą za dłużnika może wykonać także inna osoba	719
9. Egzekucja wykonania czynności, której za dłużnika nie może wykonać inna osoba	724
10. Egzekucja zaniechania pewnej czynności lub nieprzeszkadzania czynności wierzyciela	728
Skorowidz przedmiotowy	737